

VERSLAG ZITTING RADEN VAN EEG EN EURATOM

24 en 25 juli 1961

De Raadszitting werd voorgezeten door Staatssecretaris Müller-Armack, die de zitting opende door gelukwensen uit te spreken ter gelegenheid van het herstel van Minister Luns. Tevens feliciteerde hij de Duitse Permanent Vertegenwoordiger, Ambassadeur Lahr, met zijn benoeming tot Staatssecretaris bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken te Bonn.

Nederland was ter Raadszitting vertegenwoordigd door de Ministers Luns en Marijnen.

I. EURATOM-VRAAGSTUKKEN.

1. Goedkeuring agenda (doc.934/61).

De voorlopige agenda werd ongewijzigd goedgekeurd.

2. Goedkeuring notulen.

a) De notulen van de Raadszitting van 30/31 januari jl. (doc. 88 en Corr.2, 3(d), 4 en 5, en Amend. 1, 2, 3 en 5),

b) de besloten Raadszitting dd. 2/3 mei j.l.; (doc.R/231),

c) de Raadszitting dd. 29/30 mei jl. (doc.733),

d) de besloten Raadszitting op 29/30 mei jl. (doc.R/303) :

Goedgekeurd.

3. Financieel reglement Euratom (docs. 792 en 912)

Na enige discussie trok de Duitse delegatie zijn bezwaren tegen het door Frankrijk voorgestelde compromis voor art.69 in. De Raad aanvaardde vervolgens het onderhavige financiële reglement met de daarbij behorende nomenclatuur.

4. Diversen.

Onder dit agendapunt werden geen onderwerpen ter sprake gebracht.

II. VRAAGSTUKKEN GEMEEN AAN E.E.G. EN EURATOM.

1. Goedkeuring agenda (doc.934/61).

De voorlopige agenda werd ongewijzigd goedgekeurd.

Met betrekking tot het feit, dat het vraagstuk "eerste gedachtenwisseling inzake de toekomstige betrekkingen tot de geassocieerde staten overzee", hetwelk eerst als een EEG-vraagstuk op de voorlopige Raadsagenda paraisseerde, later, op aandrang der Euratom-Commissie, als punt II-9 (vide hieronder), werd overgeheveld naar het hoofdstuk van de Raadsagenda, getiteld: "Vraagstukken gemeen aan E.E.G. en Euratom" (vide dezerzijds verslag omtrent de op 29 juli j.l. gehouden 177e P.V.-vergadering, sub I-4-a)-ii)), maakte de Franse Permanent Vertegenwoordiger een uitdrukkelijk voorbehoud, inhoudende dat genoemde overheveling op éénmalige basis is goedgekeurd, en dat dit niet als precedent mag gelden om P.T.O.M.-kwesties in de toekomst als gemeenschappelijke vraagstukken te beschouwen. Van genoemde Franse reserve werd nota genomen -.

Op een poging van de heer Boegner om bovendien zijn voorbehoud te doen aanvaarden als zijnde een door àlle delegaties gedeelde reserve, werd noch door de Voorzitter, noch door de andere delegaties ingegaan.

II - 2. Resoluties, aangenomen door het Europese Parlement tijdens de Parlements zitting van 26 - 29 juni j.l. (doc.929/61).

Op suggestie van de Voorzitter volstond de Raad zoals gebruikelijk er mede van bovenbedoelde resoluties nota te nemen.

II- 3. Colloquium tussen de Raad en het Europees Parlement, te houden in het a.s. najaar (doc. R/344/61).

Besloten werd als onderwerpen voor het colloquium te kiezen :

- a) de overgang van de eerste naar de tweede étape;
- b) de verhouding tot de geassocieerde gebieden overzee, mede in het licht van de resoluties van de Euro-Afrikaanse Parlementaire conferentie.

Als datum zal aan het Parlement gesuggereerd worden:
20 en 21 november a.s.

4. Fusievoorstel van de Nederlandse Regering (doc. 350/61 AG 320).

Minister Luns verklaarde verheugd te zijn over het besluit, een debat aan dit onderwerp te wijden om zodoende tegemoet te komen aan de Franse wens om voor tot procedurebesluiten te komen de Raad de gelegenheid te geven om over dit belangrijke onderwerp te spreken. Hij stelde dus voor dat de Franse delegatie het eerst haar mening zou geven.

Staatssecretaris Gorse meende dat het niet nodig was de Raad opnieuw alle fundamentele bezwaren van Frankrijk voor te dragen. Hij wenste nog een aantal aspecten naar voren te brengen. In het bijzonder dat een werkelijk bevredigende oplossing, welke de Europese samenwerking kan bevorderen, slechts is te vinden in de fusie van de Gemeenschappen zelf. Dit is echter een ingewikkeld probleem en bovendien op het ogenblik, niet erg urgent. Een andere overweging is dat op het moment, dat wellicht onderhandelingen met het V.K. over toetreding tot de EEG voor de deur staan, waarbij de meeste Lid-Staten niet van zins zijn het Verdrag grondig te wijzigen, het onjuist zou zijn zelf onder de Zes tot verdragswijziging te besluiten, waarmee de onaantastbaarheid van het Verdrag tegenover eventuele Engelse wensen wel in een vreemd licht zou komen te staan. De heer Gorse deelde overigens mede dat hij puur procedureel gaarne aan de Raad zou overlaten wat er thans met het Nederlandse voorstel moest gebeuren.

De Luxemburgse Minister Schaus wenste zich eveneens tot procedurele opmerkingen te beperken. Hij zou geen bezwaar maken tegen toezending aan het Europees Parlement indien deze toezending vergezeld ging van een interpretatie van art. 236, volgens hetwelk dit artikel het Parlement uitsluitend het recht zou geven te spreken en te adviseren over de opportuniteit van het bijeenroepen van een conferentie van de Lid-Staten, en niet over de materiële inhoud van het Nederlandse voorstel. Hij wees er op dat overigens het gevaar bestaat dat het V.K. de indruk krijgt dat de Zes trachten haar toetreding opnieuw lastiger te maken door het fait accompli van een nieuwe institutionele regeling, dit terwijl bekend is dat juist de institutionele zaken de Britse Regering bijzonder zullen interesseren bij onderhandelingen tot toetreding. Hij wees er anderzijds op dat de ratificatie door de nationale parlementen van een verdragswijziging op zijn vroegst eind 1963 een feit kan zijn.

De heer Luns deelde mede dat hij zich volkomen bewust was van het onverbindende karakter van de toezending van het Nederlandse voorstel aan het Europees Parlement; wat de opportuniteit van een toezending op dit ogenblik aan het Parlement en aan de beide Commissies betrof meende hij dat de verschillende gebeurtenissen op het gebied van de Europese politiek elkaar zo snel opvolgen dat men altijd wel kan twijfelen aan de
opportuniteit

opportuiniteit van een bepaald initiatief in het licht van wellicht komende gebeurtenissen. Belangrijker is echter om de gedachtenwisselingen over het fusievoorstel thans een vrije loop te laten, zulks met volledige handhaving van de beslissingsvrijheid van de Raad zowel als van de Lid-Staten.

Minister Spaak deelde mede, wat het fond van de zaak betrof, te betwijfelen of het moment goed was gekozen voor het uitlokken van adviezen omtrent de fusie, dit vooral in het licht van de essentiële gebeurtenis die ons wellicht te wachten staat, t.w. de toetreding van Engeland. Ongetwijfeld, aldus spreker, zou hij vóór zijn indien hij zeker was dat de toezending om advies in het huidige stadium een stap voorwaarts betekende in de Europese samenwerking. Maar het is bekend dat bepaalde regeringen zo fundamentele bezwaren hebben tegen de fusie in de voorgestelde vorm, dat hij aan het nut van het initiatief twijfelde. Hoe dit ook zij, hij wenste zich met nadruk te distancieren van de uitleg die Minister Schaus en naar het hem voorkwam ook Minister Luns had gegeven aan artikel 236. Het was ondenkbaar dat bij de sluiting van het Verdrag in artikel 236 bedoeld was, de bevoegdheid van de parlementaire discussie te beperken tot de kwestie der opportuiniteit. De heer Spaak raadde de vergadering aan om alvorens een besluit te nemen, goed de risico's te overwegen.

Minister Luns antwoordde hierop geenszins de vraag van de politieke opportuiniteit te onderschatten. Hij achtte het echter in het algemeen onjuist om zelfs een procedureel besluit uit te stellen op grond van een zo alles omvattende gebeurtenis als een eventuele toetreding van Groot Britannië. Tenslotte betrof het hier niet een besluit tot fusie, doch slechts het vragen van advies aan de daarvoor aangewezen instanties. Het zou immers ook ten aanzien van andere onderwerpen zoals de Afrikaanse associatie en de gemeenschappelijke landbouwpolitiek niet denkbaar zijn dat de gehele procedure van de behandeling ervan zou worden onderbroken in afwachting van de essentiële politieke evenementen waarop de heer Spaak doelde. Wat de interpretatie van artikel 236 betreft, was Minister Luns van mening dat het advies van het Parlement inderdaad betrekking moest hebben op de opportuiniteit van een regeringsconferentie, maar dat een dergelijk oordeel alleen kon worden geformuleerd nadat het Parlement zich ook over het fond van de voorstellen had gebogen. Spreker was met Minister Schaus eens, dat de procedure van een verdragswijziging in ieder geval zeer lang in beslag zou nemen, hoewel hij hoopte niet tot eind 1963. Lichter hierin kon hij slechts als argument zien om nu de inwerkingtreding van deze procedure niet langer te verhinderen.

Minister Colombo deelde mede, dat hij voorstander was van de onmiddellijke toepassing van art. 236 op het Nederlandse fusie-voorstel. De door de heer Luns gegeven interpretatie van artikel 236 kon hij geheel delen. Hij wenste met nadruk te stellen dat Italië van mening is dat realisering van het Nederlandse voorstel de Gemeenschappen aanzienlijk zal versterken.

Dit laatste was ook de mening van de Duitse delegatie. Zij was echter wat de opportuniteit en het tijdstip betrof onder de indruk van de bezwaren welke de heer Spaak zag. Zij prefereerde dus thans een werkgroep alle materiële aspecten van de fusiekwestie in studie te laten nemen.

De heer Hallstein wenste zich slechts met een tweetal betrekkelijk formele opmerkingen in de discussie te mengen, zij het dan dat hij wat de materie betrof dank wilde uitspreken aan het adres van de Nederlandse Regering voor de definitieve indiening van haar voorstel. Wat artikel 236 betrof wenste hij als internationaal jurist duidelijk te stellen dat het door Minister Schaus kennelijk gemaakte onderscheid tussen een advies over het bijeenroepen van een vergadering van de Lid-Staten en een advies over de materiële inhoud van het Nederlandse voorstel een schijn-onderscheid was en niet werkelijk bestond. Wat betreft het juiste moment wenste de heer Hallstein er op te wijzen dat vermeden moet worden dat de executieven met de fusieproblematiek worden geconfronteerd op het moment dat zij wellicht alle institutionele aspecten, welke het gevolg van een eventuele toetreding van nieuwe leden zouden zijn zou moeten bestuderen. Het leek hem van het grootste belang dat de Commissies zo spoedig mogelijk in de gelegenheid zouden worden gesteld haar gedachten te vormen en te uiten over de fusieproblematiek als zodanig, opdat zij de problemen van de toetreding geheel los daarvan zouden kunnen tegemoet gaan. Dit betekende natuurlijk geenszins dat de fusie in kannen en kruiken zou moeten zijn voordat onderhandelingen met derde landen over toetreding zouden kunnen beginnen.

Namens de Juratom-Commissie sloot de heer Hirsch zich geheel bij het betoog van de Voorzitter van de EEG-Commissie aan.

De heer Luns meende dat men thans tot een beslissing over de procedure kon komen. Hij was bereid voor te stellen, zulks ter tegemoetkoming aan de door Duitsland, Frankrijk en België aangevoerde bezwaren van de opportuniteit, dat de Raad thans zou besluiten in september tot toezending aan Assemblée en Commissies over te gaan ten zij in die maand een politiek novum haar tot een herbezinning over dez. adviesaanvraag zou doen besluiten.

De heer Gorse meende dat dit Nederlandse procedurevoorstel minder aanvaardbaar was dan het oorspronkelijke, daar het de schijn wekt de twee problemen politiek aan elkaar te binden. Hij was bereid uit pure "courtoisie" tegenover Nederland niet te stemmen tegen enigerlei procedure maar wenste toch een vriendschappelijke druk uit te oefenen op de Nederlandse delegatie om de gehele discussie te doen plaatsvinden in september.

Dit laatste kon Minister Luns niet aanvaarden. Hij was het echter met de heer Gorse eens dat zijn tweede voorstel minder aantrekkelijk was dan het eerste voorstel.

Nadat de Luxemburgse delegatie nogmaals had betwijfeld of het Parlement wel het recht zou hebben op grond van artikel 236 een materieel fusiedebat te houden en er op had gewezen dat hij de Afrikaanse problematiek en de landbouwpolitiek veel dringender achtte dan dit fusievraagstuk, suggereerde de heer Mueller Armack om tot stemming over te gaan. (Inmiddels had Minister Luns de vergadering wegens verplichtingen elders moeten verlaten. Het woordvoederschap van de Nederlandse delegatie werd overgenomen door Minister Marijnen).

De heer Spaak deelde mede niet te kunnen stemmen voor het tweede Nederlandse procedurevoorstel. Hij wenste of uitstel van een beslissing tot 25 september of onmiddellijke doorzending zonder meer. Hij was bereid zijn stem uit te brengen voor dit laatste.

Minister Marijnen verzocht toen de Voorzitter, het oorspronkelijke Nederlandse voorstel in stemming te brengen en het tweede voorstel te mogen intrekken. Hij herinnerde er daarbij nogmaals aan dat de aan Parlement en Commissies gevraagde adviezen formeel geenszins de regeringen van de Lid-Staten of de Raden van EEG en Euratom zouden kunnen binden. Hierna vond stemming plaats over het Nederlandse voorstel om onmiddellijke doorzending aan Europees Parlement en beide Commissies. Het voorstel werd aangenomen met vier stemmen voor, terwijl Luxemburg en Frankrijk zich onthielden.

5. Ramingen van uitgaven 1962 van het Hof en van het Parlement (doc. 933).

Het Franse lid van de Raad constateerde, dat Frankrijk in zijn bezwaren alleen had gestaan en daarom bereid was het standpunt van de andere landen te volgen. Het Franse lid zou toch in ieder geval gaarne gezien hebben, dat het Hof en het Parlement hun organigrammen zouden specificeren. Na enige discussie besloot de Raad van Ministers, dat de Secretaris-Generaal van de Raad, de heer Calmes, zich hierover met deze instellingen in verbinding zal stellen.

6. Ziekteverzekering personeel Europese scholen (doc. 904).

De Raad aanvaardde het rapport van de Permanente Vertegenwoordigers zonder discussie.

7. Rooster vergaderingen.

Besloten werd tot de voorlopige vaststelling van volgende data voor bijeenkomsten tot het einde van 1961.

25, 26 en 27 september - Raden EEG en Euratom. Daarbij zal 25 september geheel gereserveerd zijn voor een eerste grondige bespreking van de politiek van de Gemeenschap t.o.v. de Afrikaanse associatie problemen, zulks ondanks het feit dat een aantal Ministers van Buitenlandse Zaken eind september in New York zal zijn.

17 oktober - Raadszitting ter voorbereiding ministeriële ontmoeting met geassocieerde gebieden in Afrika.

23 (17.30 uur) en 24 oktober - Raden EEG en Euratom.

30/31 oktober - Ministersbijeenkomst met geassocieerde Afrikaanse landen te Parijs.

13 (17.30 uur) en 14 november - Raden EEG en Euratom. Het werd niet mogelijk geacht op die datum een parallelle Raadszitting van de ministers verantwoordelijk voor transportaangelegenheden te houden. Deze zullen alsnog zelf een andere datum moeten vaststellen, zo mogelijk in de tweede helft van oktober.

20/21 november - Colloquium met Europees Parlement te Straatsburg.

4 december (10.30 uur) en 5 december (alleen ochtend) - Raden EEG en Euratom (budgetten)

18 (17.30 uur) en 19 december - Raden EEG en Euratom.

8. Salarisaanpassing personeel EEG wegens revaluatie DM en gulden, gecorrigeerde begroting 1961 (doc. 906).

De Voorzitter wees er op, dat het Comité van P.V.'s eenstemmig afwijzend had geadviseerd op het voorstel van de Commissie. De heer Hallstein wenste niettemin het voorstel toe te lichten, waarbij geen nieuwe argumenten werden aangevoerd. Het Duitse en Nederlandse lid van de Raad wezen er op, dat in hun landen geen compensatie wegens revaluatieverliezen was toegestaan. Nadat de Voorzitter hierop nogmaals had aangedrongen, verklaarde de heer Hallstein zich bereid het voorstel in te trekken. Hij wees er echter op, dat de revaluaties onbillijke en discriminerende gevolgen hebben voor het personeel, dat in Nederland en in Duitsland is gedetacheerd. Ook diende vergoedingen voor dienstreizen naar Duitsland en Nederland te worden herzien. De Commissie behield zich daarbij het recht voor op deze aspecten terug te komen, wanneer het personeelsstatuut in tweede lezing door de Raad zal worden behandeld.

(N.B. Deel IV van doc. 906 werd niet door de Voorzitter of door andere Raadsleden in discussie gesteld, zodat het voorstel de gewijzigde begroting in te trekken onbehandeld bleef. Hierdoor zal voorlopig nog geen aanvang kunnen worden gemaakt met de procedure, die moet leiden tot terugbetaling aan Duitsland en Nederland van de koerswinst op de door de EEG-Commissie en de Euratom-Commissie in die landen aangehouden saldi.)

II-9 Eerste gedachtenwisseling over de toekomstige betrekkin-
gen tussen de geassocieerde Afrikaanse gebieden en de
Gemeenschap

Voorzitter MULLER-Armack verzocht de voorzitter van het Comité van P.V.'s, de heer Lahr, de huidige stand van het probleem uiteen te zetten. De heer Lahr wees er op, dat tegen eind oktober een gehele reeks besprekingen zal zijn gewijd aan het Afrikaanse associatie-probleem, waarvan er een aantal nog moet plaats hebben, doch andere b.v. de Euro-Afrikaanse Parlementaire Conferentie in Straatsburg, vele problemen reeds duidelijk hebben gesteld. Voor de besprekingen die nog zullen moeten plaats vinden moest men vooral bedenken, dat tot nog toe de Afrikaanse partners nog weinig concreets van de Gemeenschap en vooral van de Raad hebben gehoord. Z.i. zou het onvermijdelijk zijn, aldus spreker, dat op de a.s. Ministerconferentie met de geassocieerde gebieden een duidelijk standpunt van de Zes kan worden gegeven. Ter voorbereiding daarvan beschikt men thans over een aantal documenten, doch het zal noodzakelijk zijn ter voorbereiding van een communautair standpunt, aan het Comité van P.V.'s de beschikking te geven over de nationale standpunten, op grond waarvan zij hun gesprek moeten voeren, alsmede over een zekere "Ermessens-freiheit" bij hun pogingen om uit deze nationale standpunten een Gemeenschapsstandpunt te maken.

De voorzitter gaf vervolgens het woord aan de heer Hallstein met het verzoek het door de Commissie ingediende document nader toe te lichten. De heer Hallstein wilde dit slechts in zeer algemene termen doen, daarbij voorop stellend, dat het Commissie-document onder een zekere druk van de tijd en van de gebeurtenissen tot stand gekomen is en zodoende niet zeer volledig en "allround" kan worden genoemd. De uitgangspunten van het Commissiedocument wilde hij als volgt omschrijven :

- 1.- de met de Afrikaanse landen tot stand te brengen associatie is niet iets nieuws, doch een vernieuwing van het bestaande;
- 2.- door het onafhankelijk worden van de Afrikaanse gebieden was de rechtsbasis van datgene wat men tot stand wilde brengen, wel enigszins veranderd (art. 136 was in zekere zin "overruled" door de gebeurtenissen en de nieuwe oplossing zou wellicht formeel meer bij art. 238 moeten aansluiten);
- 3.- het gehele Afrikaanse associatieprobleem zou moeten worden gesteld in het perspectief van en in samenhang met het probleem van de ontwikkeling van onderontwikkelde gebieden op mondiale, of zo men wil op Atlantische,

schaal (dit in het bijzonder in verband met de actieve belangstelling aan de dag gelegd door de V.S.).

Op verzoek van de Voorzitter gaf vervolgens de Duitse delegatie een toelichting op het door de Bondsrepubliek ingediende document. De heer Meyer-Kording stelde in dit verband voorop, dat het "ob" van het voortbestaan van de associatie door Duitsland "unbedingt bejaht" wordt, doch dat er over het "wie" vele vragen en opmerkingen zijn. Uitgangspunt was daarbij, dat de Afrikaanse staten, behalve politiek, vooral ook economisch onafhankelijk moesten worden, hetgeen betekent dat zij een eigen plaats in de wereld moeten veroveren, wat in economische termen vertaald, in de eerste plaats betekent een wijziging van het economisch systeem gebaseerd op monocultures. De Duitse delegatie wilde stellen dat door haar tariefpreferenties als middel op de lange duur ongezond en onaanvaardbaar worden geacht. Het zou echter noodzakelijk zijn om aan de Afrikaanse gebieden te laten zien, dat de Gemeenschap een ruimere en efficiëntere vorm van hulp kan geven. Ook het systeem van compensatiekassen roept bij de Duitse autoriteiten zekere bezwaren op, op de langere duur, maar de bereidheid bestaat dit, zij het met tijdelijk karakter en met enige modificaties, voort te laten bestaan. Belangrijker was volgens de Duitse woordvoerder de directe steun, die gegeven kon worden zowel op het gebied van de infra-structuur als op het gebied van de scholing en de ontwikkeling van "eigen hulp" door middel van coöperatie tussen de Afrikaanse gebieden onderling. De bron van deze hulp zou voorlopig het Ontwikkelingsfonds kunnen zijn, dat dan echter ook werkelijke leningen (niet à fonds perdu en op verantwoorde economische criteria) zou moeten kunnen verstrekken.

Terugkomende op de tariefpreferenties was de Duitse delegatie zich er van bewust, dat de geleidelijke vervanging van de preferenties zou moeten worden gecompenseerd door een tijdelijke extra hulp, welke wellicht o.m. de vorm zou kunnen aannemen van een tijdelijke en aflopende hulp aan de compensatiekassen, mits deze aan bepaalde economische criteria zouden voldoen. De wijze van afschaffing van de preferenties en van de tariefmuren zelve was een probleem waarvoor Duitsland grote belangstelling had. Geleidelijkheid zou hierbij wel onvermijdelijk zijn en wellicht kon men zich ook het beste allereerst uitsluitend met de belangrijkste tropische producten bezighouden. In dit verband was het z.g. Gambelli-plan de Bondsrepubliek niet onsympathiek. Wat de niet-tropische producten betreft ware wellicht in het oog te houden dat de Afrikaanse gebieden zelf hier bezwaar hebben tegen een onmiddellijke en volledige douane-unie.

Zij zullen behoefte gevoelen aan een zekere mate van protectie en dit lijkt aanvaardbaar mits daar tegenover staat, dat voor de invoer uit de geassocieerde gebieden in de Gemeenschap dan ook het gemeenschappelijk douanetarief zal blijven gelden.

De heer Gorse zette vervolgens uiteen, dat Frankrijk zijn opvattingen nog niet definitief op schrift heeft gesteld, maar dat het zeer geïnteresseerd was in de tot nog toe door de Commissie en door de Duitse Bondsrepubliek opgestelde basisdocumenten. Fundamenteel vond de heer Gorse daarbij, dat de tot nog toe onbevre digend verlopen fragmentaire benadering van het probleem, thans werd vervangen door een duidelijke totaal-benadering. Dit leek hem van belang en urgent omdat het aandeel van de geassocieerde Afrikaanse gebieden in de importen van de Gemeenschap relatief blijkt af te nemen.

De heer Gorse had begrepen, dat het document van de Commissie zich voornamelijk bezighoudt met een aantal modaliteiten van de toekomstige associatie-verhouding (regularisatie, tariefregeling voor tropische producten, differentiatie van de financiële hulp) en dat het Duitse document allereerst een basisfilosofie geeft en het accent legt op de structurele problemen. Voor Frankrijk ligt de basis van de gedachtengang nog steeds neergelegd in het Verdrag van Rome. Dit brengt met zich mede, dat het Afrikaanse associatieprobleem een geheel ander probleem is dan het algemene associatieprobleem van de Gemeenschap, waarop artikel 238 slaat. Immers, de associatieband bestaat reeds ! Anderzijds zal de behandeling van de associatie bilateraal moeten geschieden, namelijk mét de zelfstandig geworden geassocieerde partners, en ten slotte zal de inhoud van de associatie nauw moeten aansluiten bij datgene wat in de Préambule van het Verdrag van Rome over de verbondenheid van Europa met de landen overzee wordt gesteld.

Wat de aard van de communautaire interventies betrof, meende hij te kunnen constateren dat niemand de noodzaak van een uitgebreide investeringshulp bestreed; anderzijds leerde echter de ervaring, dat handelspolitieke hulp bij de ontwikkeling van een onderontwikkeld land onmisbaar moest worden geacht. Essentieel zijn de garanties voor economische stabiliteit, welke gelegen zijn in garanties van prijs en afzet van tropische producten. Zolang andere methodes nog niet gevonden en in werking zijn, zal men hier niet van af mogen stappen. Daarnaast zal op de langere duur hulp bij het veroveren van de wereldmarkt en bij het ontwikkelen van andere eigen bronnen van welvaart, inderdaad een grote rol moeten spelen. Tenslotte wilde spreker twee gezichtspunten accentueren. Allereerst, dat het handhaven en bevestigen van een bestaande solidariteit tussen de geassocieerde Afrikaanse landen en de EEG de associatiebanden met deze landen duidelijk onderscheidt van de hulp aan onderontwikkelde gebieden in wereldverband. En in de tweede plaats dat, welke principes en welke redeneringen ook worden gevolgd, men nooit zal mogen nalaten de praktische gevolgen daarvan aan de directe ontwikkeling van de gebieden in kwestie te toetsen.

Ook de heer Colombo wenste zich te beperken tot het aangeven van een aantal hoofdlijnen. De Italiaanse regering wenste uit te gaan van een bestaande band en van de vraag, hoe deze moest worden vernieuwd. Daarbij meende zij, dat de toekomstige associatie een ruim en open karakter zal moeten dragen (vooral in het belang van de andere nog niet met de EEG geassocieerde Afrikaanse gebieden). Zij was voorts van mening, dat het aspect van de verworven onafhankelijkheid van de geassocieerde gebieden zeer belangrijk was en dat men zou moeten denken in termen van een associatieband, welke niet ten aanzien van alle geassocieerde gebieden per se dezelfde inhoud behoeft te hebben (zulks onverkort het bestaan van een zekere kaderovereenkomst). Wat de economische kant van het vraagstuk betrof achtte de heer Colombo van zeer groot belang dat bij de oplossing ervan rekening zou worden gehouden met het bestaande mondiale onderontwikkelingsprobleem en zeer in het bijzonder met de problemen, welke zich voordoen voor de Latijns-Amerikaanse landen. De Italiaanse regering deelde derhalve de Duitse sympathie voor het z.g. Gambelli-plan. Tenslotte wees de heer Colombo er op, dat er een aantal overgangsproblemen bestaat, zoals de verlening van beurzen, de consultatie van de Afrikaanse partners over te nemen beslissingen, e.d., waarvan behandeling niet mag achterblijven bij die van de meer fundamentele vraagstukken.

De Luxemburgse Minister Schaus pleitte er voor, het Comité van P.V.'s zo spoedig mogelijk aan het werk te zetten op basis van het Commissiedocument, waarbij inderdaad het principe van de associatie nooit in twijfel zou mogen worden getrokken, doch anderzijds vooral de handelspolitieke problemen niet zouden mogen worden onderschat.

Minister Marijnen zette uiteen dat Nederland zich zeer bewust is van het belang van de Afrikaanse associatieproblematiek. Het ziet allereerst een aantal juridisch-formele vragen, o.a. omtrent de grondslag van de toekomstige associatie, waarbij Minister Marijnen meende, dat de wens van de Afrikaanse landen om onderhandelingen te voeren in het kader van art. 238 wel doorslaggevend zou moeten worden geacht. Wat de materiële zijde van het probleem betrof wenste Nederland, dat als doel werd gesteld de Afrikaanse gebieden, behalve de reeds verworven politieke zelfstandigheid ook economische zelfstandigheid te verlenen. Het ging niet aan de economische afhankelijkheid van Frankrijk, welke op het ogenblik bestond, te vervangen door economische afhankelijkheid van de EEG en er moest bovendien voor gewaakt worden dat Afrika economisch niet zou worden verdeeld langs de grenzen van de voormalige koloniale landkaart. De Afrikaanse gebieden de toegang te openen tot de wereldmarkt was het belangrijkste economische probleem, doch had ook financiële betekenis. Immers bij de hulpverlening zou er aan moeten worden gedacht, dat de Afrikaanse gebieden ook de weg moest worden gewezen naar andere internationale bronnen van hulp dan het Ontwikkelingsfonds van de EEG. Het bevorderen van de samenwerking van de Afrikaanse landen onderling was, voor zover de EEG hierbij behulpzaam kon zijn, een uiterst belangrijke taak.

Op handelspolitiek gebied wenste Minister Marijnen de bekende bezwaren van Nederland tegen een te sterke preferentie te onderstrepen en hij wenste ook duidelijk de verschillen naar voren te brengen tussen het instellen van een vrijhandelszone en het tot stand brengen van specifieke regelingen voor bepaalde producten. Het preferentieprobleem was een vitaal probleem, waarvan de consequenties product per product moesten worden onderzocht, onder inachtneming van de belangen van derde landen. Samenvattend stelde de heer Marijnen, dat Nederland het Afrikaanse probleem gaarne met de nodige activiteit zal willen aanpakken. Het lijkt overigens - zoals Minister Colombo reeds opmerkte - niet nodig voor eind oktober over de gehele problematiek een Gemeenschapsstandpunt te hebben vastgesteld. Wellicht zou het beste zijn de P.V.'s op te dragen met spoed een ontwerp voor te leggen voor een procedure van de associatie-onderhandelingen met de Afrikaanse gebieden en voorts een kalender zowel als een synopsis van de bestaande problemen op te stellen.

De heer Spaak meende te kunnen constateren, dat de zes Lid-Staten een gemeenschappelijk politiek uitgangspunt hadden bij de benadering van de problematiek, maar dat er in de uitwerkingsmodaliteiten nog zeer grote verschillen van mening bestonden. Op een aantal punten zou men zeker een duidelijke keuze moeten doen uit oplossingen, welke ten dele al verwerkt zijn in de uiteenzettingen van de Franse en Duitse delegatie en van de Commissie. Zonder op details te willen ingaan stelde de heer Spaak, dat de Belgische gedachtengang zich nauw aansloot bij het door de heer Gorse uiteengezette standpunt.

De Voorzitter stelde samenvattend, dat er een groot aantal problemen was opgeworpen en dat uit de discussie enerzijds bleek, dat er grote verschillen van uitgangspunt zijn, doch anderzijds, dat de meningen duidelijk naar elkaar toegroeien. Hij stelde voor in de huidige zitting van de Raad geen van de concrete punten nader aan te snijden, doch voornamelijk een procedure vast te leggen. In dit verband dacht hij aan een behandeling door het Comité van P.V.'s en de Commissie samen, hiertoe aangevuld door experts uit de hoofdsteden en vervolgens aan een speciale zitting van de Raad over het Afrikaanse associatieprobleem in de maand september (vastgesteld op 26 september a.s.). Na enige discussie werd besloten aan de Commissie plus het Comité van P.V.'s aangevuld door experts, te verzoeken een synopsis van het probleem samen te stellen zowel in zijn materiële als in zijn procedurele aspecten.

De heer Hallstein herinnerde de Raad nog aan het concrete probleem van de regularisatie van opbrengsten en pleitte sterk om een beslissing daaromtrent nog voor het zomerreces. Dit werd echter door de Raad niet mogelijk geacht.

III- E.E.G.-VRAAGSTUKKEN

1. Goedkeuring agenda (doc.934/61)

De voorlopige agenda werd goedgekeurd, onder afvoering van het punt: "Associatie Nederlandse Antillen" (vide hieronder sub III-8), resp. onder toevoeging van de punten "associatie Turkije", "associatie Israel", "Interim-comité associatie Griekenland" en "Nota van Ierland" (zie hieronder sub III-14-a), -b), -c) en -d), welke punten in beperkte zitting werden behandeld.

2. Goedkeuring notulen

a) Notulen der Raadszitting dd. 2/3 mei jl. (doc.492 en Amend.1)

b) Notulen der besloten Raadszitting dd.2/3 mei jl.(doc.R/231):

Goedgekeurd.

III-4. Comité Spécial Landbouw.

De Voorzitter van het Comité Spécial Landbouw bracht een interim rapport uit aan de Raad aangaande de werkzaamheden van dit Comité, welk rapport zonder discussie voor kennisgeving werd aangenomen.

De Raad besloot voorts aan het Europees Parlement voor advies de voorstellen te zenden welke de Commissie had ingediend met betrekking tot de gemeenschappelijke handelspolitiek op het gebied van eieren en gevogelte, wijn, fruit, en groenten.

III-5. Voorstellen van de Commissie betreffende de gemeenschappelijke handelspolitiek.

gezien Tijdens een eerste discussie van dit probleem op 25 juli werd besloten/de verschillen van mening, welke weliswaar principiële, doch tegelijkertijd betrekkelijk technische vraagpunten betroffen nog tijdens de Raadszitting door een werkgroep bestaande uit deskundige hoge functionarissen een bespreking aan dit probleem te doen wijden. Deze bespreking had plaats en concentreerde zich op de volgende onderwerpen:

- 1) het kader waarin consultaties plaats zouden hebben (onder wiens leiding) ;
- 2) de consultatie over geliberaliseerde goederen ;
- 3) de looptijd van de te sluiten handelsakkoorden.

In de werkgroep vond over deze punten een uitvoerige en veelal scherpe discussie plaats, welke ertoe leidde dat duidelijk kwam vast te staan dat de Duitse delegatie op al deze verschillende punten een standpunt had, dat afweek van het standpunt van de overige Lid-Staten en de Commissie.

De Voorzitter van de werkgroep, de heer Meyer Cording, bracht de volgende morgen in de Raad rapport uit over deze bespreking (doc.R/355/61 COMER 148). Tijdens de bespreking hierover bleek

dat de Duitse delegatie inmiddels, mede gezien de duidelijke houding van de andere Lid-Statens, bereid en in staat was haar afwijzende houding op de opengebleven punten te laten varen. Zodoende kon de Raad een tweetal beslissingen nemen, de ene betreffende de consultatie over en de tweede betreffende de looptijd van bilaterale handels-akkoorden. (De Nederlandse tekst van deze beslissingen is binnen enkele dagen verwachtbaar).

Vermeldenswaard is nog, dat in de notulen een opmerking zal worden opgenomen betreffende het kader waarin de consultaties plaatsvinden. Hieruit zal blijken dat de huidige procedure van consultaties wordt voortgezet hetgeen de facto voorzitterschap van de Commissie betekent en dat de institutionele vraag in welk kader de consultaties behoren plaats te vinden, open blijft, met dien verstande dat aan de bestaande praktijk niet zal kunnen worden getornd zonder een uitdrukkelijk besluit van de Raad terzake.

Besloten werd om behalve de voorgeschreven publicatie van de beide genomen beslissingen ook een zekere publicatie te geven aan deze beslissingen op het gebied van de handelspolitiek welke, na de beslissing van de Raad i.z. de EEG-clausule, een verdere stap werd geacht op de weg van de uitwerking van de gemeenschappelijke handelspolitiek.

III-6. Versnelling; werkprogramma (docs. R 352/61 ECO 39)

De Raad nam zonder discussie kennis van het werkprogramma, opgesteld door het Comité van Permanente Vertegenwoordigers.

III-8. Associatie Nederlandse Antillen.

Bij de behandeling van het punt: "III-1, Goedkeuring agenda", suggereerde de Voorzitter, dat - gezien de op 28 juli a.s. vastgestelde bijeenkomst van de onder voorzitterschap van het Commissielid Rey staande groep - het Antilliaanse associatievraagstuk van de huidige Raadsagenda zou worden afgevoerd.

Minister Luns verklaarde zich bereid onder deze omstandigheden af te zien van een bespreking van het Antilliaanse associatievraagstuk; Mr Luns legde echter de nadruk er op, dat de Nederlandse Regering daarbij uitgaat van de verwachting dat genoemd vraagstuk ter eerstvolgende Raadszitting wel besproken zal kunnen worden, en dat het dan aanzienlijk dichterbij een definitieve regeling zal staan.

III-9. Aanneming in de vier talen van de Gemeenschap van Verordening No. 14 en van de richtlijn, beide betrekking hebbende op het vrij verkeer van arbeidskrachten (docs. 894/61 SOC 54 en 924/61 SOC 57).

Besloten werd deze teksten via de schriftelijke procedure goed te keuren, op zodanig tijdstip dat de inwerkingtreding per 1 september 1961 verzekerd is.

III-10. Ontwerp-verordening voor een tweede enquête over de salarissen van arbeidskrachten in bepaalde industrie-takken.

De verordening werd aanvaard met een aantekening van Duitse zijde dat men in de toekomst wel een langere tijd wil hebben om zich over dārgelijke verordeningen te beraden en dat men in het bijzonder zich de vrijheid wenst voor te behouden om de verhouding van dit soort activiteiten van de Commissie tot art. 213 van het EEG-verdrag nog eens aan grondige studie en deskundigen te onderwerpen.

III-11. Ontwerp-beslissing betreffende een vooronderzoek van beschikkingen van de Lid-Staten op het gebied van transport en betreffende een consultatie-procedure. (docs. 892/61 TRANS 15 en 903/61 TRANS 18).

De Raad besloot dit ontwerp-besluit voor advies toe te zenden aan het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité.

III-13. Tropisch hout (doc. 937/61 TDC 44).

De Raad nam eenstemmig het ontwerp-besluit aan tot schorsing van bepaalde rechten van het gemeenschappelijk douanetarief (voor obeche hout) voorkomend in de tariefposten 44.03 A; 44.04 A en 44.05 A.

De Raad nam eveneens eenstemmig een verklaring aan, welke zal worden opgenomen in de notulen, waarin de Lid-Staten afzien van de hun door de Commissie voor het jaar 1961 op basis van protocol No. 5 van het G-lijst akkoord te verlenen tariefcontingenten, terwijl tegelijkertijd de Lid-Staten verklaarden geen bezwaar te hebben tegen verlening van een tariefcontingent aan Italië voor sapelli hout.

Tenslotte werd besloten zowel het schorsingsbesluit als de verklaring betreffende het afzien van tariefcontingenten te publiceren.

III-14. Diversen.

a) Associatie Turkije (besproken in besloten zitting)

De Voorzitter maakte melding van recente Turkse démarches, waarbij de Turken zich beklagden, dat de Gemeenschap de aangevangen associatie-besprekingen zouden hebben afgebroken. Naar aanleiding hiervan wierp de heer Müller-Armack de vraag op, wanneer en hoe de associatie-onderhandelingen kunnen worden hervat, voorts welk (voorlopig) antwoord op hogerbedoelde démarches ware te geven, ten slotte, welke de aard moet zijn van het te sluiten associatie-akkoord. De heer Müller-Armack suggereerde de procedure van EEG-zijde in elk geval zoveel mogelijk te bespoedigen.

Van Duitse zijde werd te kennen gegeven dat in antwoord op de te Bonn ondernomen Turkse démarche de Turken mondeling werd medegedeeld, dat :

- de opgetreden vertragingen aan de regeringswisseling te Ankara waren te wijten;
- de voorbereidende werkzaamheden te Brussel geenszins zijn afgebroken, doch integendeel met alle bekwame spoed worden voortgezet.

Overigens drong ook de Duitse delegatie aan op een bespoediging van de procedure der onderhavige besprekingen.

Minister Spaak was het hiermee wel eens, doch hij vroeg zich af, of - ter voorkoming van teleurstellingen aan Turkse zijde - men met de Turken geen preliminaire besprekingen zou dienen te voeren om de aandacht der Turken te vestigen op de problemen ("en gevaren") die zich zouden kunnen voordoen, indien de eigenlijke onderhandelingen zonder grondige voorbereiding zouden worden aangeknoopt.

Minister Colombo drukte zich in nòg gereserveerder zin uit, en suggereerde, dat men zich voorlopig ertoe zou beperken het Comité van Permanente Vertegenwoordigers op te dragen tegen de Raadszitting in september de bases van een mogelijk associatie-akkoord uit te werken.

De Voorzitter zag de te verwachten moeilijkheden vooral op economisch gebied. De voornaamste mogelijkheden voor wat de aard van het akkoord betreft, zag de heer Müller-Armack als volgt :

- een akkoord min of meer volgens het Griekse model;
- een preliminaire phase, van b.v. 4 jaren, inhoudende o.m. een financieel gedeelte, en uiteraard een reeks handelspolitieke maatregelen, waarna het werkelijke associatie-regiem eerst zou beginnen.

De heer Rey wees er op, dat de onderhandelingen oorspronkelijk op een douane-unie-conceptie waren gebaseerd; bij de hervatting der besprekingen in maart j.l. ging de Commissie daarentegen uit van een alternatief tussen genoemde conceptie enerzijds, en een pre-associatie-phase anderzijds. De desbetreffende, in wezen politieke, keus heeft nòch de Commissie nòch het Comité van P.V.'s kunnen doen; de heer Rey vroeg zich af, of de Raad bereid was bedoelde keuze òf heden te nemen òf het Comité van P.V.'s op te dragen een Raadsbesluit voor de Raadszitting in september voor te bereiden;

in laatstbedoeld geval zag de heer Rey intussen gaarne, dat de Raad de Permanente Vertegenwoordigers hetzij een voorkeur zou mededelen voor de ene of andere oplossing, hetzij althans de aandacht der P.V.'s er op zou vestigen, dat het in wezen gaat om een "politieke beslissing", die preliminair zal moeten worden genomen.

De Duitse P.V. Lahr merkte o.m. op, dat eigenlijk slechts één der Lid-Regeringen (hij doelde op Italië) principieel tegen de Turkse associatie gekant is, doch hij erkende dat de Raad onder de omstandigheden zich vermoedelijk ertoe zal moeten beperken de PV's op te dragen na te gaan wat de mogelijkheden zijn, en de Raad in september a.s. verslag uit te brengen.

Minister Luns wees op de Turkse voorkeur voor een akkoord volgens het Griekse model; daarbij merkte Min.Luns intussen op, dat de Turken niet bereid, en ook niet in staat, zullen zijn eventueel verplichtingen op zich te nemen als de Grieken gedaan hebben; en aangezien de Gemeenschap laatstbedoelde verplichtingen reeds als een minimum heeft moeten aanvaarden, ligt het voor de hand, aldus Minister Luns, dat omgezien moet worden naar andere formules dan een akkoord van het Griekse type.

Eén van bedoelde alternatieve mogelijkheden zou kunnen bestaan uit een overeenkomst, welke enerzijds gericht zou zijn op een sanering van de Turkse betalingsbalans, en anderzijds maatregelen zou kunnen bevatten ten aanzien van een beperkt aantal geselecteerde produkten, die voor de Turkse uitvoer van bijzonder belang zijn. Het voordeel van zulk een oplossing zou zijn, aldus de Nederlandse Minister, dat men een zekere tijdwinst zou behalen. Doch tevens zou er het nadeel aan kleven, dat de verplichtingen te eenzijdig op de Gemeenschap zouden komen te rusten; voorts zou zich het probleem voordoen, dat men voor de onderhavige maatregelen de instemming van de GATT zou moeten inwinnen.

Onder de omstandigheden wierp Minister Luns de vraag op, of de eenvoudigste en beste oplossing niet daarin zou bestaan, dat het Comité van PV's opdracht ontvangt voor het opstellen van een kaderakkoord, waarbij in beginsel zou worden uitgegaan van de douane-unie-conceptie, doch waarbij men in feite zou kunnen volstaan met het formuleren van enige algemene beginselen, de uitwerking waarvan naar later zou worden verschoven (nl. tot het tijdstip waarop de Turkse betalingsbalans gesaneerd zal zijn). Het voordeel van zulk een oplossing zou besloten liggen enerzijds in haar eenvoud, anderzijds in het afhankelijk stellen van de nadere uitwerking ervan van de gezond-making der Turkse economie; een verder voordeel zou zijn, dat de onderhavige formule niet enkel zou neerkomen op het verschuiven der te verwachten politieke moeilijkheden naar later, aldus besloot Minister Luns.

De Voorzitter meende intussen, dat dit gevaar ook bij het volgen van laatstgenoemde suggestie van Min.Luns zou optreden. De heer Müller-Armack herhaalde dan ook de vraag, of de Raad bereid zou zijn nog heden een "politieke beslissing" in de richting ener "grote oplossing" (douane-unie-conceptie) te nemen.

Staatssecretaris Gorse verklaarde niet bereid te zijn zulk een beslissing te nemen; hij gaf de voorkeur aan een voortzetting der exploratoire voorbesprekingen in het kader van het Comité van P.V.'s, vooral aangezien de economische problematiek verre van voldoende is doorgesproken. Na het verslag van de Permanente

Vertegenwoordigers te hebben vernomen, zou de Raad dan in september a.s. een (onderhandelings-) mandaat kunnen vaststellen.

De Voorzitter verklaarde onder deze omstandigheden bereid te zijn zich neer te leggen bij evenvermelde suggestie van de heer Gorse; de heer Müller-Armack herhaalde echter de vraag, wat (in de onderscheidene hoofdsteden) aan de Turkse ambassadeurs ware mede te delen, en vroeg opnieuw of daarbij niet reeds enige aanwijzingen zouden kunnen worden verstrekt ten aanzien van de na te streven vorm der associatie.

Min. Colombo verklaarde voor wat vorm en inhoud van het akkoord betreft, in het algemeen gesproken de volgende drie mogelijkheden aanwezig te achten:

- een douane-unie;
- een akkoord tot economische samenwerking, mede inhoudende enige handelspolitieke voorzieningen (dit achtte de heer Colombo een "minimum-oplossing");
- een "pre-associatie", gebaseerd op financiële en handelspolitieke maatregelen.

Overigens maande de Italiaanse Minister tot veel voorzichtigheid ter zake van het doen van enige uitlatingen (naar buiten, resp. aan de Turken) dienaangaande.

De heer Hallstein verklaarde eveneens het nut te moeten betwijfelen van een stellige mededeling aan de Turken ten aanzien van vorm en inhoud van het na te streven akkoord.

De heer Hallstein (enigszins in afwijking dus van hogervermelde aandrang van de heer Rey op een principiële Raadsbeslissing) waarschuwde er dan ook tegen, dat de Raad zich reeds heden zou uitspreken voor één bepaalde formule: "de onmiddellijke vaststelling ener prioriteit zou slechts in schijn een vooruitgang betekenen". Men zou de Turken beter enkel een mededeling kunnen verstrekken in algemeen geruststellende zin (zoals destijds ook jegens de Grieken is gedaan), inhoudende dat de Gemeenschap vast voornemens is de begonnen associatie-onderhandelingen te hervatten, resp. voort te zetten.

De Voorzitter verklaarde zich ook hierbij te willen neerleggen, doch vroeg het akkoord van de Raad om zowel de Turkse ambassadeurs als de pers in te lichten zowel omtrent bedoelde bereidheid der Gemeenschap als omtrent de verschillende mogelijkheden voor de vorm en de inhoud van het akkoord.

Min. Colombo waarschuwde echter, dat de inhoud en vorm van het met de Turken te sluiten akkoord vooral tijdens de presidentiële persconferentie volledig open zou dienen te worden gelaten. - Aldus is besloten.

De Raad besloot tevens het Comité van Permanente Vertegenwoordigers op te dragen het Turkse associatievraagstuk te bespreken ter voorbereiding van de in september a.s. te houden Raadszitting.

III-14-b) Démarches van Israel inzake enigerlei band met de EEG
(behandeld in beperkte zitting)

De Voorzitter gaf de inhoud weer van een démarche welke door Israelische vertegenwoordigers bij de regeringen van alle Lid-Staten is verricht en welke ten doel heeft te komen tot inleidende onderhandelingen met de EEG over een regeling der problemen, welke zich met name voor Israël voordoen. In Bonn was in ieder geval door de Israelische Zaakgelastigde zeer duidelijk gesteld, dat het niet een formeel verzoek tot associatie betrof.

De heer Rey gaf een overzicht van de besprekingen, welke de Raad reeds aan de verhouding tot Israel heeft gewijd en bracht in het bijzonder in herinnering dat Minister Luns tijdens zijn voorzitterschap de Israëliërs een officieus, negatief bescheid had gegeven. Aangezien daarbij echter was verwezen naar de lopende Griekse onderhandelingen, was het, aldus de heer Rey, begrijpelijk dat de Israëliërs de ochtend na de ondertekening van het Griekse akkoord opnieuw aan de bel hadden getrokken. Hij zelf wilde voornamelijk van de Raad weten of deze er bezwaar tegen had, dat de Commissie haar functionarissen op puur technisch niveau gesprekken met Israëliërs liet houden. De heer Hallstein meende, dat in zijn gesprek met de Israelische vertegenwoordiger bij de Europese Gemeenschap eenzelfde indruk was tot stand gekomen als welke door de heer Müller-Armack was beschreven, t.w. dat de Israëliërs niet regelrecht om een associatie vragen. Zij dachten namelijk, dat eventuele bezwaren van de Gemeenschap voornamelijk betrekking zouden hebben op een dergelijke juridische associatie-structuur en waren bereid om deze kwestie open te houden. Doch het zou dan inderdaad zo meende de heer Hallstein, de Israëliërs wens te hebben begrepen, een "open houden" moeten zijn, zonder dat vooraf enigerlei juridische vormgeving werd vastgesteld of uitgesloten.

De heer Spaak wees er op dat het van belang was nu allereerst het Griekse akkoord te doen ratificeren en dat "dreigende" associaties of andere banden met derde landen de nationale parlementen in bepaalde landen wel eens lastig zouden kunnen stemmen ten aanzien van de goedkeuring van het Griekse akkoord. In het algemeen vond trouwens de heer Spaak, dat de Gemeenschap goed deed om zelf het initiatief in handen te houden t.a.v. de vraag met welke landen zij zich in de toekomst zou verbinden. Mede in het licht van de wellicht op handen zijnde besprekingen van de toetreding van het V.K., welke alles in de schaduw zouden stellen en veel energie van de Gemeenschap en haar instellingen zouden vragen, moest aan de Israëliërs duidelijk worden gemaakt, dat op dit moment niets kan worden gedaan en dat beter kan worden gewacht op de dingen die komen gaan.

De heer Gorse kon deze gedachtengang delen en achtte in het bijzonder van belang dat de Commissie niet een weg op zou gaan waar zij later niet meer van terug kon komen, zoals in het Griekse en Turkse geval was gebeurd. Anderzijds meende hij echter, dat de benadering door Israel zoveel belangrijke politieke kanten had, dat de Gemeenschap niet volledig negatief en werkeloos moest blijven. Hij stelde dus voor om in ieder geval over te gaan tot een studie van de bestaande handelsbetrekkingen tussen de EEG-landen en Israel "et de leur évolution prévisible compte tenu du développement du Marché Commun". Dit zou leiden tot een confrontatie van de huidige en

toekomstige mogelijkheden, een taak waartoe de Commissie, gezien haar rol bij de ontwikkeling van de gemeenschappelijke handelspolitiek, alleszins bevoegd moest worden geacht.

De heer Colombo deelde de vrees van de heer Spaak, vooral wat betreft het in gevaar brengen van de ratificatie van het Griekse akkoord. Hij stond echter niet geheel afwijzend tegenover het voorstel van de heer Gorse.

Ook Minister Luns vond dit voorstel interessant en meende dat in verband daarmee aan Israël een réponse d'attente moest worden gegeven.

De Duitse delegatie legde meer de nadruk op de bezwaren van de heer Spaak en wees er op dat voor iedere stap van de Gemeenschap op het associatie-gebied tot nog toe een duidelijk politiek motief de aanleiding heeft gegeven (Griekenland en Turkije zijn economisch zwak, doch uiterst belangrijke NATO-partners); een dergelijk motief ontbrak vooralsnog bij Israël. De door de heer Gorse voorgestelde studie kon de Duitse delegatie alleen aanvaarden indien dit een interne studie bleef en niet een begin van onderhandelen was.

Nadat de Luxemburgse delegatie zich bij het standpunt van de Franse en Nederlandse Ministers had aangesloten, stelde de heer Hallstein, persoonlijk sprekend, dat hij enerzijds van belang achtte om de toekomstige politieke ontwikkelingen af te wachten, anderzijds niet het belang wilde onderschatten van het bestuderen van een eventuele "billigere Lösung" zoals dit door de gedachte van een soort handelsakkoord tussen de EEG en een partner als Israël in het vooruitzicht werd gesteld.

Tenslotte werd besloten dat de Voorzitter aan de Vertegenwoordiger van Israël vriendelijk en gemotiveerd zou mededelen dat op het ogenblik op het Israelische verzoek door de Gemeenschap niet kan worden ingegaan. Daarbij zou echter tegelijkertijd de mededeling kunnen worden gedaan, dat de EEG-landen, in het Israelische verzoek aanleiding hebben gevonden om intern een studie van de handelsbetrekkingen met Israël te ondernemen, in de zin als bedoeld door de heer Gorse.

De heer Rey deelde tenslotte nog mede, dat de resultaten van een dergelijke studie eerst tegen het einde van het jaar aan de Raad zouden kunnen worden overgelegd. Op verzoek van de heer Colombo besloot de Raad echter niet om een bepaald rapport te vragen op een zekere datum, maar te verzoeken lopend op de hoogte te worden gehouden van het onderzoek. Dit had ten doel te voorkomen dat over enkele maanden de Raad toch gedwongen zou worden zich uit te spreken over een nieuwe stap ten aanzien van Israël.

III-14-c) Associatie Griekenland; interim comité. (behandeld in beperkte zitting)

De Raad besloot over te gaan tot vorming, samen met de Griekse partners, van een interim-comité ter behandeling van de vraagstukken en administratieve kwesties welke voor de inwerkingtreding van het associatie-akkoord aan de orde zullen komen. Een nadere omschrijving van deze taak werd niet nodig geacht. Aan het Comité van PV's werd overgelaten om tezamen met de Commissie en de Griekse vertegenwoordigers een eerste bijeenkomst van dit interim comité voor te bereiden.

III-14-d) Ierse démarche i.z.verhouding tot EEG (beh. in beperkte zitting)

De Raad besloot aan het Comité van PV's de opstelling of coördinatie van de beantwoording op deze démarche over te laten.